

עין משפט
נר מצוה

עה:

מרובה פרק שביעי בבא קמא

מסורת הש"ס

(א) [מהדרין מל: עתה]
(ב) [מסופה לכו בליל]
(ג) [רש"ל, ד] [בס"ב]
(ד) [ד"ה ראה]

הגהות הב"ח

(א) ג' על פי עמנו דלא
מחייב בליל ומכאן
נמחק: (ב) שם נתיב גנבה
בליל ומכאן
(ג) שם טעמא דאמר
גנבה דחייב עמנו בקרן
הוא דפטור: (ד) רש"י
ד"ה ה"ב אלף וס' אלף
הוא דנתיב מוחזק עמנו
היה:

מוסף רש"י

ובל עדות שאי אתה
יכול להוסיף לא
היא עדות. דהשתא
אמר (דברים יט) ודעו
השופטים היטב והנה עד
שקר העד וגו' ופשיטא לו
כאשר זמם לפשות וגו',
עדות שאם יכול לקיים
בה פורק הנה היא עדות
ואי לא לא נפשיטא יב.
ובענין סנהדרין מה.

ה"ג אלף לאו הא קמ"ל גנב על פי שנים וטבח ומכר ע"פ עמנו או ע"פ אחד דלא חייב עמנו בקרן הוא דאמרין ע"פ עמנו כו'. כלומר כבי האו גזנא הוא דאמר דומיא דעד אחד לחיבה כי הדר אמו סהדי אכל היכא דגניבה (ו) עמנו מודה לא אמרין דומיא דעד אחד: ניסני גנבתי או שאמר טבחתי ומכרתי. פטור מהשלומי ד' וה' ושמינין מינה מרתי דאע"ג דלא הודה אלף אטעיהא ופטור עמנו מכלום הוא הודאה אלף מדלא מני הכי ש"מ טעמא דאמר גנבתי כו': ליטא כפנאלי. הודאה דטעיהא ז"ל הודאה היא כלל הודאה דגניבה דלא מחייב עמנו בקרן לפטורו א"ס כלא עדים או לא: בטעם כולל. דכיון דלא גנב לא טבח והראשונים משלמין כפל והוא פטור והאחרונים פטורין: כוונתו עדי טעיהא. ולא עדי גניבה: וכן משלמין פטורין שלשה. לגנב: אליטא ארישא. דהחזמו עדי גניבה וקאמר סומכוס הן משלמין כפל כשכילו לבעלים כמשפטו והוא משלם שלשה משום טעיהא דעדי טעיהא לא החזמו: וליטא ליה לסומכוס כו'. הא ודאי כיון דלא גנב לא טבח: אלף לאו על כרחיך מילתא אחריסי.

אמר רבנן דקאי סומכוס עלה ולא משכח דמיקו מילתא דקומכוס אשתא קמא שפיר אלף הכי כגון דאמו כו': אין גנבתי. והך הודאה דגנב לאו הודאה היא דהא מחמת הני עדים דקאמרין ליה גנבתי הוא דמודה אלף הודאה דטעיהא ומכירה לאו מחמת ביעתותיהו אורי דהא לא אמרי ליה [עצמא] אלף גנבתי: ואיסי כעל הכי סהדי. אחריני דגנב וטבח ומכר וקאמרין רבנן דהן משלמין תשלומי כפל לגנב והגנב לבעלים והוא פטור מד' וה' דהא אורי אטעיהא והודאה היא וזאע"ג דאיתי כעל הכי סהדי דגנבתי פטור דהודאה גמורה היא חף ע"פ שלא חייב עמנו בקרן וקאמר לכו סומכוס הן משלמין כפל והוא משלם תשלומי שלשה דהודאה דטעיהא לאו הודאה היא שהרי פטור עמנו מכלום: רבנן סברי אע"ג דגניבה מחמת עדים קא מודה. ואינה הודאה ומכאן לשלם לבעלים אותו כפל שטעל מאלו: הודאה דטעיהא. דלאו מחמת ביעתותא אורי מיהא הודאה היא ופטור מד' וה' אע"ג דפטור עמנו מכלום כהודאה זו דהא הודאה שגנבתי כמאן דאמר לא גנבתי דמי דמחמת קמאי אורי ומה דמחייב בקרן וכפל משום עדות האחרונים הוא ולא משום הודאמו: לא דכולי עלמא הודאה דטעיהא. כלל הודאה דגניבה לאו כלום היא לפטורו במקום עדים כרבי יוחנן ואי הכי סהדי כמראי סהדותא מעליהא היא לא הוי פטור ליה רבנן אלף הכא בעדות שאי אתה יכול להוסיף עסקין וכגון דהני עדים אחרונים הכשרים שהביא כעל הכי להעיד שגנב וטבח ומכר על פי הגנב פטור ליה רבנן פטרי ליה לגנב מהרבעה ומחמה אלף משלם כרן לצדו והוא טעל כפל מן הראשונים שצו להפסידו כפל וקנסא לא משלם מאי טעמא דהני סהדי כמראי אינן עדים דאין יכול להוסיף ולקיים בעדות זו דין הוזה שהרי הוא הודה תחילה שגנבתי גנב ועל פיו בלא להעיד ולאו עדות היא הלכך אמאי מחייבת ליה אהודאמו פיו על פי עמנו לא יטעל קנס ואהא מילתא קאי סומכוס וסבר עדות שאי אתה יכול להוסיף עדות היא ועדים המוזמין משלמין כפל לבעלים במקום גנב והוא משלם שלשה לפי דהא אמו סהדי דטבח ומכר: הכי מילי. דלא הויה עדות: היכא דאמרי לא ידעין בליוו יום בליוו שעה. דאיכא למימר דלכך עבדי דמסתפו דלא לימו סהדי דלומיניהו והלא נזאמה שעה עמנו הייחם ועדים שקרנים הם: אלף הכא. דהא דאין אתה יכול להוסיף היינו משום דקושטא קא מהדי מכל שכן עדותן עדות דקויעי קא מסייעי להו הלכך הן ראשונים שהחזמו משלמים כשכילו כפל והוא משלם שלשה למשלומי מחמה דפר ושנים לאלף והודאה ליכא דהודאה דגניבה מחמת ביעתותא דקמאי אורי והודאה דטעיהא פטור עמנו מכלום הוה: פטורין כפל. אמר סומכוס כבי האו גזנא דקמאי משלמין כפל דמשמע כרן וכפל ואמאי כיון דקא מודי ואמר גנבתי איך קרן קא בעי לשלומי דבשלמא קנסא דכפל הוה קא בעי לאפסודי בעדות שקר דידהו דאמאי לא עמד בדין ואיכא למימר דמודה ומיפטור אלף קרן הוא מחייב וקאי ולא מפסדי ליה מידי: משלם

אלא לאו הא קמ"ל גנב על פי שנים וטבח ומכר ע"פ עמנו או ע"פ אחד דלא חייב עמנו בקרן הוא דאמרין ע"פ עמנו כו'. כלומר כבי האו גזנא הוא דאמר דומיא דעד אחד לחיבה כי הדר אמו סהדי אכל היכא דגניבה (ו) עמנו מודה לא אמרין דומיא דעד אחד: ניסני גנבתי או שאמר טבחתי ומכרתי. פטור מהשלומי ד' וה' ושמינין מינה מרתי דאע"ג דלא הודה אלף אטעיהא ופטור עמנו מכלום הוא הודאה אלף מדלא מני הכי ש"מ טעמא דאמר גנבתי כו': ליטא כפנאלי. הודאה דטעיהא ז"ל הודאה היא כלל הודאה דגניבה דלא מחייב עמנו בקרן לפטורו א"ס כלא עדים או לא: בטעם כולל. דכיון דלא גנב לא טבח והראשונים משלמין כפל והוא פטור והאחרונים פטורין: כוונתו עדי טעיהא. ולא עדי גניבה: וכן משלמין פטורין שלשה. לגנב: אליטא ארישא. דהחזמו עדי גניבה וקאמר סומכוס הן משלמין כפל כשכילו לבעלים כמשפטו והוא משלם שלשה משום טעיהא דעדי טעיהא לא החזמו: וליטא ליה לסומכוס כו'. הא ודאי כיון דלא גנב לא טבח: אלף לאו על כרחיך מילתא אחריסי.

אמר רבנן דקאי סומכוס עלה ולא משכח דמיקו מילתא דקומכוס אשתא קמא שפיר אלף הכי כגון דאמו כו': אין גנבתי. והך הודאה דגנב לאו הודאה היא דהא מחמת הני עדים דקאמרין ליה גנבתי הוא דמודה אלף הודאה דטעיהא ומכירה לאו מחמת ביעתותיהו אורי דהא לא אמרי ליה [עצמא] אלף גנבתי: ואיסי כעל הכי סהדי. אחריני דגנב וטבח ומכר וקאמרין רבנן דהן משלמין תשלומי כפל לגנב והגנב לבעלים והוא פטור מד' וה' דהא אורי אטעיהא והודאה היא וזאע"ג דאיתי כעל הכי סהדי דגנבתי פטור דהודאה גמורה היא חף ע"פ שלא חייב עמנו בקרן וקאמר לכו סומכוס הן משלמין כפל והוא משלם תשלומי שלשה דהודאה דטעיהא לאו הודאה היא שהרי פטור עמנו מכלום: רבנן סברי אע"ג דגניבה מחמת עדים קא מודה. ואינה הודאה ומכאן לשלם לבעלים אותו כפל שטעל מאלו: הודאה דטעיהא. דלאו מחמת ביעתותא אורי מיהא הודאה היא ופטור מד' וה' אע"ג דפטור עמנו מכלום כהודאה זו דהא הודאה שגנבתי כמאן דאמר לא גנבתי דמי דמחמת קמאי אורי ומה דמחייב בקרן וכפל משום עדות האחרונים הוא ולא משום הודאמו: לא דכולי עלמא הודאה דטעיהא. כלל הודאה דגניבה לאו כלום היא לפטורו במקום עדים כרבי יוחנן ואי הכי סהדי כמראי סהדותא מעליהא היא לא הוי פטור ליה רבנן אלף הכא בעדות שאי אתה יכול להוסיף עסקין וכגון דהני עדים אחרונים הכשרים שהביא כעל הכי להעיד שגנב וטבח ומכר על פי הגנב פטור ליה רבנן פטרי ליה לגנב מהרבעה ומחמה אלף משלם כרן לצדו והוא טעל כפל מן הראשונים שצו להפסידו כפל וקנסא לא משלם מאי טעמא דהני סהדי כמראי אינן עדים דאין יכול להוסיף ולקיים בעדות זו דין הוזה שהרי הוא הודה תחילה שגנבתי גנב ועל פיו בלא להעיד ולאו עדות היא הלכך אמאי מחייבת ליה אהודאמו פיו על פי עמנו לא יטעל קנס ואהא מילתא קאי סומכוס וסבר עדות שאי אתה יכול להוסיף עדות היא ועדים המוזמין משלמין כפל לבעלים במקום גנב והוא משלם שלשה לפי דהא אמו סהדי דטבח ומכר: הכי מילי. דלא הויה עדות: היכא דאמרי לא ידעין בליוו יום בליוו שעה. דאיכא למימר דלכך עבדי דמסתפו דלא לימו סהדי דלומיניהו והלא נזאמה שעה עמנו הייחם ועדים שקרנים הם: אלף הכא. דהא דאין אתה יכול להוסיף היינו משום דקושטא קא מהדי מכל שכן עדותן עדות דקויעי קא מסייעי להו הלכך הן ראשונים שהחזמו משלמים כשכילו כפל והוא משלם שלשה למשלומי מחמה דפר ושנים לאלף והודאה ליכא דהודאה דגניבה מחמת ביעתותא דקמאי אורי והודאה דטעיהא פטור עמנו מכלום הוה: פטורין כפל. אמר סומכוס כבי האו גזנא דקמאי משלמין כפל דמשמע כרן וכפל ואמאי כיון דקא מודי ואמר גנבתי איך קרן קא בעי לשלומי דבשלמא קנסא דכפל הוה קא בעי לאפסודי בעדות שקר דידהו דאמאי לא עמד בדין ואיכא למימר דמודה ומיפטור אלף קרן הוא מחייב וקאי ולא מפסדי ליה מידי: משלם

ברייטא דתניא ראה עדים כו'. מיתה דאמאי לא הביא מתניתין דפרק כהנא דשנועות ודף מט. (והס"א) דלעיל ודאי יתחא שמינא ברייתא לפי שזרין לנדקדק מסיפא דריא בר' שמעון דלא מתניא במתני' דשנועות אכל הכא אין זרין לנדקדק כלל מסיפא וי"ל דאמאי' דשנועות ידע שפיר דאיכא לחיי' דהא גופה קמ"ל דקאמר כפון אלף ברייתא שמוספת על המשנה סבור דקמ"ל דהודאה דטעיהא לאו הודאה היא: משלם

לא טבחתי ולא מכרתי ניתני (א) או גנבתי או טבחתי ומכרתי אלא הא קמ"ל טעמא דאמר גנבתי (א) הוא דחייב עצמו בקרן דפטור אבל אמר לא גנבתי ובאו עדים שגנב וחזר ואמר טבחתי ומכרתי ובאו עדים שטבח ומכר דלא חייב עצמו בקרן חייב אלמא הודאה דטעיהא לאו הודאה היא אמרי לא היא גופה קמ"ל דכיון דאמר גנבתי אע"ג דאמר לא טבחתי ולא מכרתי ובאו עדים שטבח ומכר פטור מאי טעמא תשלומי (ארבע) חמשה אמר רחמנא ולא תשלומי ארבעה ולא תשלומי שלשה לימא כתנאי י"הו שנים מעידין שגנב והיו שנים מעידים אותו שטבח ומכר החזמו עדי גניבה עדות שבטלה מקצתה בטלה כולה החזמו עדי טביחה הוא משלם תשלומי כפל והן משלמין תשלומי שלשה משום סומכוס אמרו הן משלמין תשלומי כפל והוא משלם תשלומי שלשה לפי שנים לאיל אהייא קאי סומכוס אילימא ארישא לית ליה לסומכוס עדות שבטלה מקצתה בטלה כולה ואלא אסיפא שפיר קאמרי רבנן הוא משלם תשלומי כפל והם משלמין תשלומי שלשה אלא מילתא אחריתי איכא בינייהו כגון דאתו בי תרי אמרי ליה גנבת אמר להו אין גנבתי וטבחתי ומכרתי מיהו לא בפניכם גנבתי ואייתי סהדי ואומיניהו דלא באפייהו גנב ואייתי בעל הבית סהדי ואסודירו ביה דגנב וטבח ומכר ובהודאת טביחה קמיפלגי דרבנן סברי אע"ג דהודאה דגניבה מחמת עדים הוא דקא מודה הודאה דטעיהא הודאה היא ופטור וסומכוס סבר כיון דהודאה דגניבה מחמת עדים הוא דקא מודה דטעיהא לאו הודאה והנך עדים קמאי דאומיניהו משלמין תשלומי כפל והוא משלם שלשה לפי שנים לאיל אמר רב אחא בריה דרב איקא לא דכולי עלמא הודאה דטעיהא לאו הודאה היא אלא בעדות שאי אתה יכול להוסיף קמיפלגי כגון דאתו סהדי ואמרי ליה גנבת ואמר ואייתי סהדי ואומיניהו דלא באפייהו גנב ואתו פלוני ופלוני ואסודירו ביה דגנב וטבח ומכר ובהא קמיפלגי דרבנן סברי הויה לה עדות שאי אתה יכול להוסיף וכל עדות שאי אתה יכול להוסיף לא הויה עדות וסומכוס סבר עדות שאי אתה יכול להוסיף הויה עדות והא קיימא לן דעדוה שאי אתה יכול להוסיף לא הויה עדות הני מילי היכא דלא ידעי באיזה יום באיזה שעה דליכא לעדות כלל אבל הכא סויעי הוא דקא י"מסייעי ליה אמר מר הן משלמין תשלומי כפל מדקא מודה דגנב קרן בעי שלומי אמר רבי אלעזר משמיה דרב תני

הביאם שאמר הגנב כבית דין כפני פלוני ופלוני גנבתי כדמפרש ואזיל ואמו פלוני ופלוני כו': רבנן פטרי ליה לגנב מהרבעה ומחמה אלף משלם כרן לצדו והוא טעל כפל מן הראשונים שצו להפסידו כפל וקנסא לא משלם מאי טעמא דהני סהדי כמראי אינן עדים דאין יכול להוסיף ולקיים בעדות זו דין הוזה שהרי הוא הודה תחילה שגנבתי גנב ועל פיו בלא להעיד ולאו עדות היא הלכך אמאי מחייבת ליה אהודאמו פיו על פי עמנו לא יטעל קנס ואהא מילתא קאי סומכוס וסבר עדות שאי אתה יכול להוסיף עדות היא ועדים המוזמין משלמין כפל לבעלים במקום גנב והוא משלם שלשה לפי דהא אמו סהדי דטבח ומכר: הכי מילי. דלא הויה עדות: היכא דאמרי לא ידעין בליוו יום בליוו שעה. דאיכא למימר דלכך עבדי דמסתפו דלא לימו סהדי דלומיניהו והלא נזאמה שעה עמנו הייחם ועדים שקרנים הם: אלף הכא. דהא דאין אתה יכול להוסיף היינו משום דקושטא קא מהדי מכל שכן עדותן עדות דקויעי קא מסייעי להו הלכך הן ראשונים שהחזמו משלמים כשכילו כפל והוא משלם שלשה למשלומי מחמה דפר ושנים לאלף והודאה ליכא דהודאה דגניבה מחמת ביעתותא דקמאי אורי והודאה דטעיהא פטור עמנו מכלום הוה: פטורין כפל. אמר סומכוס כבי האו גזנא דקמאי משלמין כפל דמשמע כרן וכפל ואמאי כיון דקא מודי ואמר גנבתי איך קרן קא בעי לשלומי דבשלמא קנסא דכפל הוה קא בעי לאפסודי בעדות שקר דידהו דאמאי לא עמד בדין ואיכא למימר דמודה ומיפטור אלף קרן הוא מחייב וקאי ולא מפסדי ליה מידי: משלם

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones